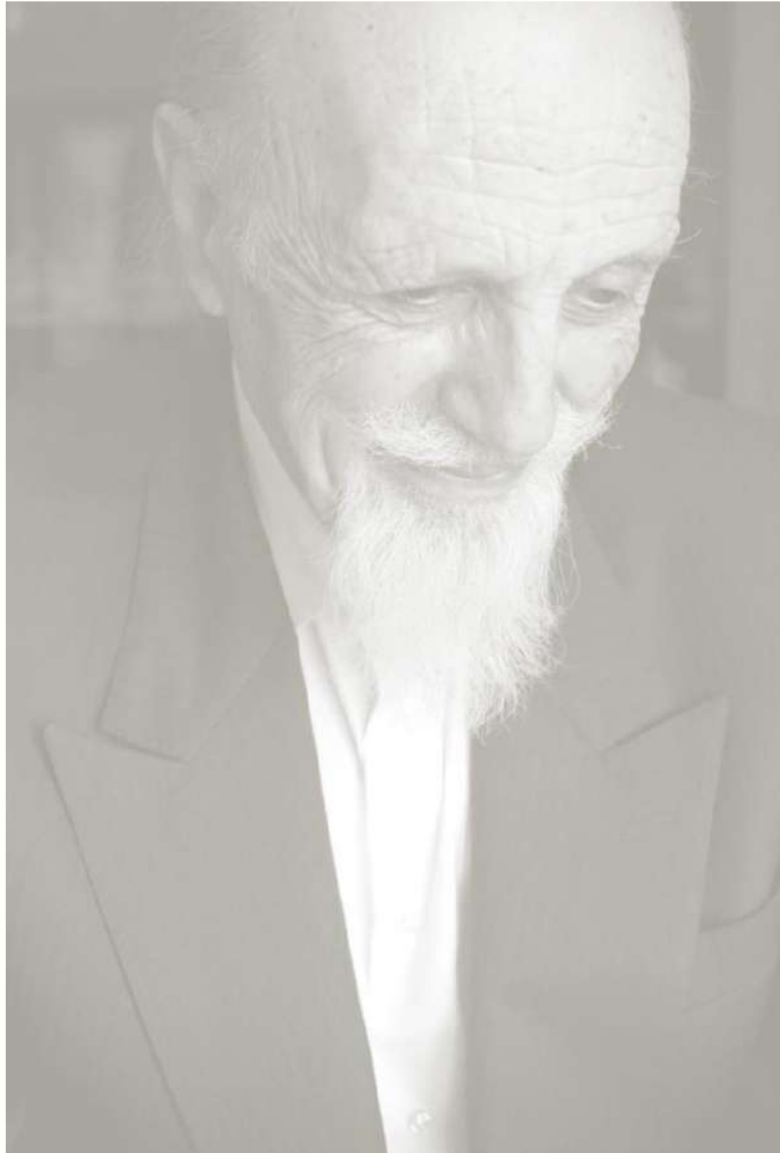

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΘΕΟΔΟΣΗ Π. ΤΑΣΙΟΥ

Θεοδόσης Π. Τάσιος
Οι σχέσεις του με τα μνημεία

Α. Μιλτιάδου- Fezans,
τ. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Ε.Μ.Π.

Λευκωσία, 10 Μαΐου 2025

Οργάνωση :

Υπό την αιγίδα:

Συν διοργάνωση:

Αντί προλόγου

Και με τα μνημεία ο Θεοδόσης Τάσιος αναπτύσσει σχέσεις
διαχρονικές και πολύπλευρες

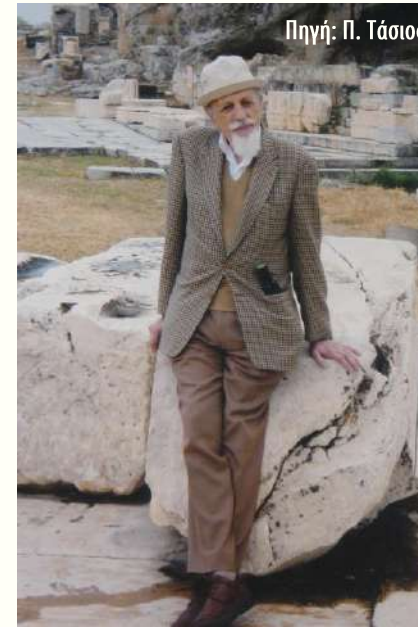

Η τοιχοποιία είναι το υλικό των μνημείων: ένα Υλικό που ο Τάσιος εδώ και πολλές
δεκαετίες ερευνά συστηματικά και σε βάθος

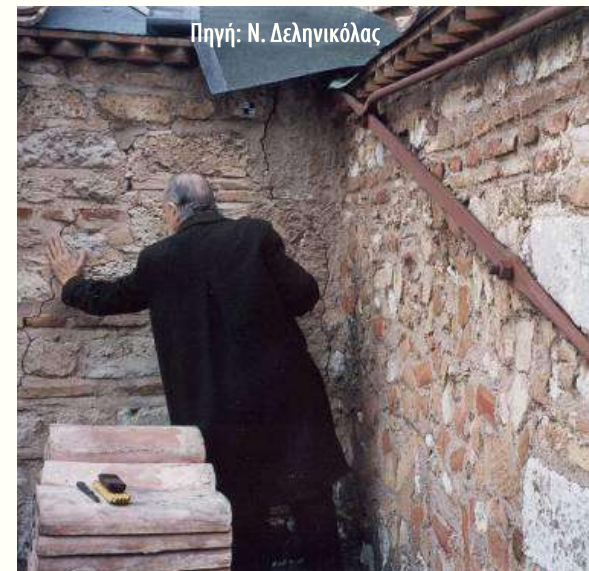
Άρα, αμέσως αμέσως, το έργο του αυτό έχει άμεση σχέση με τα μνημεία

Αντί προλόγου

- Δεν στέκεται όμως μόνον στη συμπεριφορά του υλικού τοιχοποιία, αλλά **προσεγγίζει τα θέματα της προστασίας και της δομητικής συντήρησης και αποκατάστασης των μνημείων, με τρόπο ορθολογικό, ολιστικό και διεπιστημονικό..**
- Καθώς μάλιστα, υπάρχει έλλειψη βασικής γνώσης σε πολλά επί μέρους ζητήματα, παλεύει με πάθος για την διεύρυνση των γνώσεων και τη διάδοσή τους..
- Χρησιμοποιεί προς τούτο όλες τις δυνάμεις του, ως Ερευνητής Μηχανικός, Ιστορικός, Φιλόσοφος, αλλά και ως Άνθρωπος με βαθιά μόρφωση και καλλιέργεια.

Πηγή: Π. Τάσιος

Πηγή: Ν. Δεληνικόλας

Αντί προλόγου

- Και φυσικά πάντα ως ακούραστος **Δάσκαλος**, για τους συνεργάτες του και για τους σπουδαστές. . . .
- Αλλά και για τους μελετητές, αναδόχους, τα στελέχη των Υπηρεσιών όλων των κλάδων, αρχαιολόγων, συντηρητών, αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, διοικητικών και οικονομικών στελεχών
- Ακόμη δε και για πολιτικά πρόσωπα

Επιστρατεύει γνώσεις θεωρίας, περαμάτων και πράξης, αλλά και πλείστα όσα τεχνάσματα για να εξηγήσει, να μεταλαμπαδεύσει τη γνώση και να πείσει, για το τι είναι καλύτερο κατά τη γνώμη του.

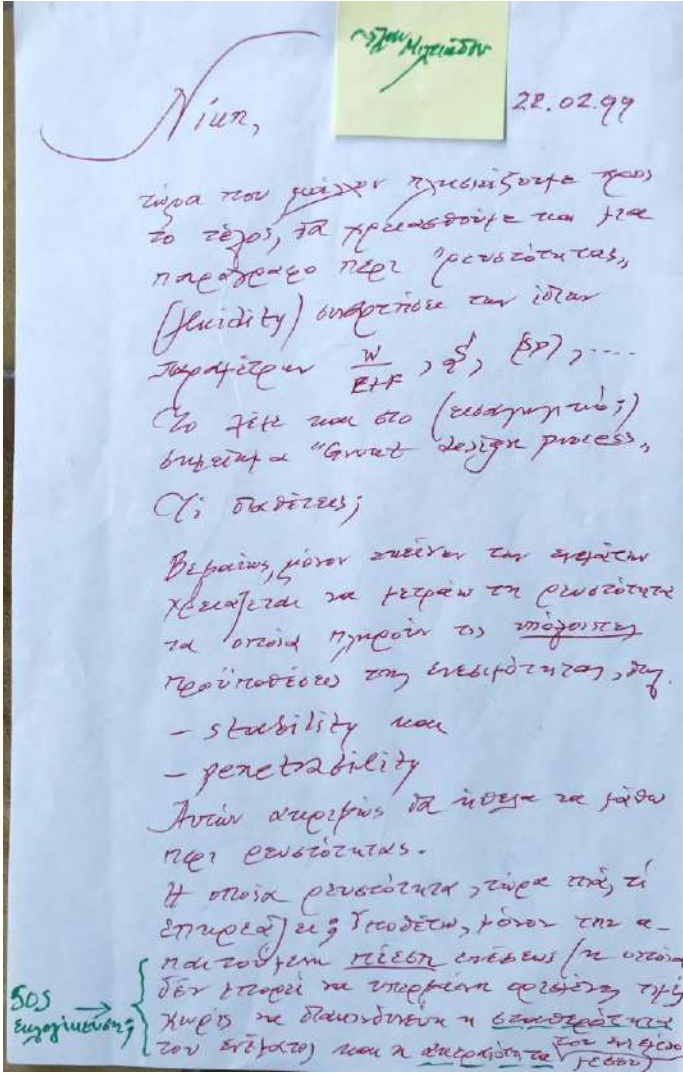
Αντί προλόγου

- Έχω την τύχη να τον γνωρίζω εδώ και 50 χρόνια, ήδη από τα φοιτητικά μου χρόνια. Και μετά: μεταπτυχιακό, διδακτορικό, έρευνες, μελέτες/έργα σε διάφορα μνημεία, κανονισμοί..
- Και βέβαια δεν μπορώ να μην μνημονεύσω τις ατέλειωτες δημιουργικές ώρες για τη συγγραφή του βιβλίου μας για τα ενέματα, με συζητήσεις για κάθε λεπτομέρεια,

Μεθοδολογία έρευνας

- ✓ Περιγραφή του προβλήματος,
- ✓ Κατανόηση των φυσικών φαινομένων που υπεισέρχονται
- ✓ Ανάπτυξη ενός πρώτου απλού προσομοιώματος
- ✓ Πειραματική έρευνα επαλήθευσης και βαθμονόμησής του
- ✓ Νέα πειραματική επαλήθευση του βαθμονομημένου προσομοιώματος στο εργαστήριο
- ✓ Πρακτικές εφαρμογές και διατύπωση οδηγιών για τους Μηχανικούς της πράξης

Γράφει πάντα τα επί μέρους βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν! Ζητά εκλογίκευση!
Πρέπει τα πάντα να κατανοηθούν και να εξηγηθούν επιστημονικά!

Αντί προλόγου

Η σύντομη αυτή παρουσίαση **δεν μπορεί να είναι διεξοδική** και δεν μπορεί παρά μόνον **«στιγμιότυπα» να δώσει από τις δραστηριότητες και το έργο του στα θέματα αυτά.**

Αν και ξεκίνησα με την σύνταξη ενός Χρονολογίου, ώστε να μην παραλείψω κάποιες από τις σημαντικές του δράσεις, επέλεξα τελικώς αντί μιας ψυχρής απαρίθμησης, να παρουσιάσω ορισμένα, σημαντικά κατά τη γνώμη μου στοιχεία, **ως αντιπροσωπευτικό δείγμα**, που τεκμηριώνει τη διαχρονική και σε βάθος ενασχόλησή του με τα μνημεία, σε επίπεδο ερευνητικό, μελετητικό, κανονιστικό και φυσικά αξιολογικό.

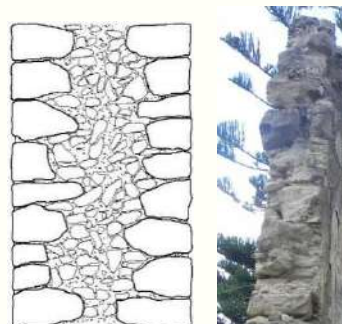
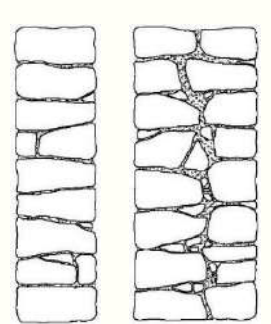
Οι δράσεις του θα παρουσιασθούν ταξινομημένες στις ακόλουθες κατηγορίες.

- ✓ Θέματα Μηχανικής της τοιχοποιίας και τεχνικών επέμβασης
- ✓ Επιλεγμένες περιπτώσεις μνημείων με τα οποία ασχολήθηκε
- ✓ Κανονιστικά κείμενα, οδηγίες, προδιαγραφές
- ✓ Διδασκαλία
- ✓ Συνέδρια, σεμινάρια, διαλέξεις

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Την δεκαετία 1980:

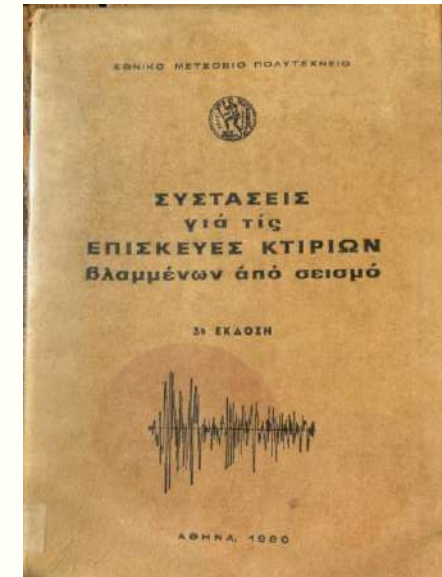
- Τα θέματα που ζητάνε απάντηση για τη συμπεριφορά της τοιχοποιίας είναι πολλά και δύσκολα.
- Δεν υπάρχει στέρεη γνώση διεθνώς για τη συμπεριφορά του ατίθασου αυτού, σύνθετου και ορθότροπου υλικού.
- Συχνά δίστρωτου ή τρίστρωτου, με πολύ χαμηλή αντοχή σε εφελκυσμό και με μεγάλη ποικιλία υλικών και τρόπου δόμησης.
- Το ερευνητικό ενδιαφέρον του Τάσιου στρέφεται τότε και στην τοιχοποιία.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

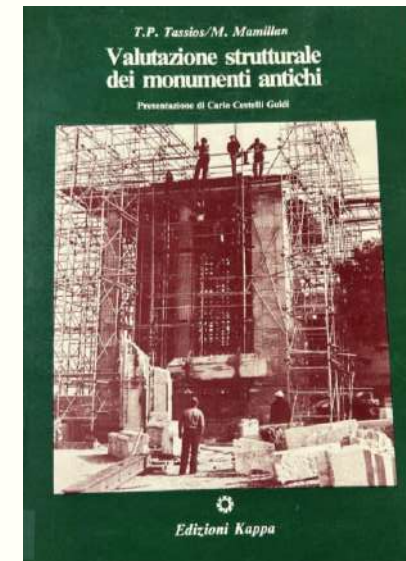
- Στο βιβλίο που συντάσσει με τους συνεργάτες το 1980 με τίτλο **«Συστάσεις για τις επισκευές κτιρίων βλαμμένων από σεισμό»**, που εκδίδεται από το ΕΜΠ, περιλαμβάνονται και κτίρια από τοιχοποιία.

Η έκδοση αυτή, γνωστή και ως «το βιβλίο για τα βλαμμένα» αποτελεί βασικό οδηγό των μηχανικών για την αντιμετώπιση των βλαβών μετά το σεισμό της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας σε κτίρια από τοιχοποιία.

- Το 1985 εκδίδεται το βιβλίο που συνέταξε με τον Γάλλο Μηχανικό M. Mamillan, για τις μη καταστρεπτικές τεχνικές τεκμηρίωσης των μνημείων, στα ιταλικά και στα αγγλικά.

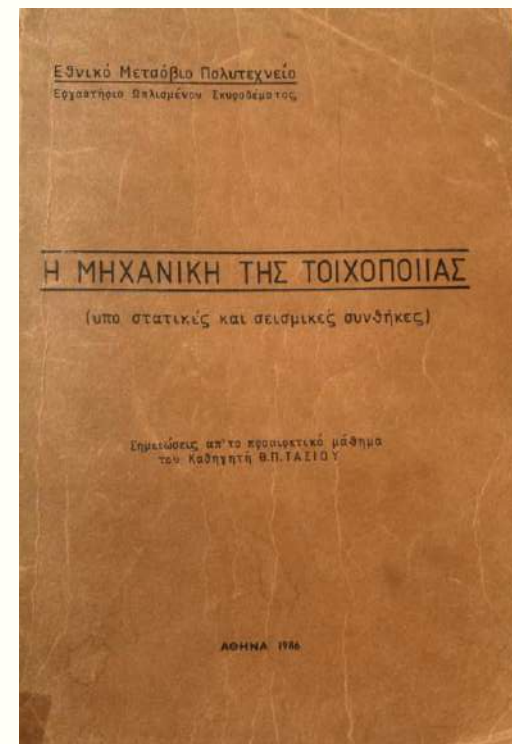
T.P. Tassios - M. Mamillan (1985) **«Valutazione strutturale dei monumenti antichi»**, Presentazione di Carlo Cestelli Guidi, Edizioni Kappa

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- Την περίοδο αυτή μεριμνά για την ένταξη στο πρόγραμμα της Σχολής Πολιτικών μηχανικών μαθήματος για τη **Μηχανική της Τοιχοποιίας** και συγγράφει σχετικές σημειώσεις, που το **1986** γίνονται βιβλίο με θέμα «Η Μηχανική της τοιχοποιίας υπό στατικές και σεισμικές συνθήκες», εκδόσεις ΕΜΠ

- Το **1988** το βιβλίο μεταφράζεται και στα Ιταλικά : «**Meccanica delle Murature**», Liguori Editore, Napoli

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- Την **ίδια εποχή**, σε συνεργασία με τον Μ. Χρονόπουλο αναπτύσσει ημι-εμπειρικές σχέσεις για την εκτίμηση των **αντοχών** της τοιχοποιίας **πριν και μετά από επεμβάσεις**, τις οποίες επεξεργάζεται και συμπληρώνει αργότερα το 2004 για την τρίστρωτη τοιχοποιία

$$f_{wc} = f_{bc} (1 - 0,8\sqrt[3]{a}) \quad [f_{bc} < f_{mc}] \quad (\text{Τάσιος, 1985})$$

$$f_{wc} = (1 - 0,8\sqrt[3]{a}) [f_{mc} + 0,4(f_{bc} - f_{mc})] \quad [f_{bc} > f_{mc}] \quad (\text{Τάσιος, 1985})$$

Για λιθοδομές σχετικώς χαμηλών αντοχών

$$f_{wc} = \xi \left[\left(\frac{2}{3} \sqrt{f_{bc}} - a \right) + \beta \cdot f_{mc} \right] \quad (\text{Τάσιος – Χρονόπουλος, 1986})$$

- Το **1989**, στην Κωνσταντινούπολη, ο Καθηγητής της Αρχιτεκτονικής Γιουρουλμάζ, έχοντας χρησιμοποιήσει την ιταλική έκδοση του βιβλίου του Τάσιου για την μηχανική της Τοιχοποιίας, κάλεσε τον Τάσιο (μαζί με την Έλλη Βιντζηλαίου και τον Μίλτο Χρονόπουλο) να διδάξουν ένα Σεμινάριο για το θέμα.

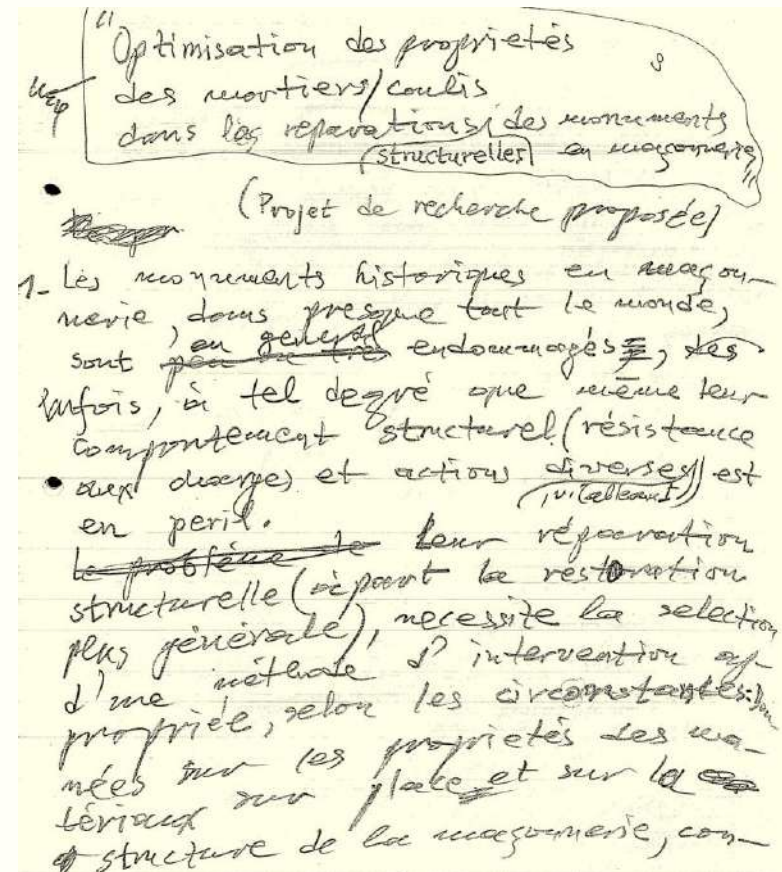
Τιμή για τους Έλληνες!!

Στο σεμινάριο ήταν παρούσα και η διάσημη καθηγήτρια Zeynep Ahunbey και άλλοι Καθηγητές.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- Το **1984-1985** είναι **Σύμβουλος** στην εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διατριβής της ομιλούσας με θέμα **«Grouting as a method for the repair and strengthening of masonry monuments»**, Institute of Advanced Architectural Studies, York University, U.K.

Η συνεργασία αυτή, οδηγεί στην διατύπωση μίας πρότασης για εκπόνηση έρευνας με θέμα την «Βελτιστοποίηση των ιδιοτήτων των κονιαμάτων-ενεμάτων για τη δομητική αποκατάσταση των μνημείων από τοιχοποιία», που αποτελεί και τη βάση για τη Διδακτορική μου διατριβή που θα ακολουθήσει.

Τονίζει ο Θεοδόσης Τάσιος το καλοκαίρι του 1985: «Το θέμα είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον! Μα, έχεις συναίσθηση τι σημαίνει να κάνεις διδακτορικό; Δεν είναι απλό, η δέσμευση είναι μεγάλη! Είναι σαν να κάνεις ένα παιδί! Και μάλιστα στην ξενιτιά!»

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Εκπόνηση του Διδακτορικού της ομιλούσας: «**Contribution à l'étude des coulis hydrauliques pour la réparation et le renforcement des structures et des monuments historiques en maçonnerie**»

Αν και το Διδακτορικό εκπονείται στη Γαλλία (1985-1990), ο Τάσιος έχει σημαντικό ρόλο ως **Rapporteur**, από την έναρξή του μέχρι και την υποστήριξή του τον Οκτώβριο του 1990.

Chère Niké,
bravo encore!
Certes, les sujets de cette partie étaient un peu plus mécaniques et compliqués. La partie expérimentale n'est peut être pas exhaustive. Mais l'ampleur du domaine était vaste; et il est mieux de le couvrir comme "ensemble", avec une certaine cohérence interne de l'investigation plutôt que d'accumuler fondoir à un aspect seul. Ici aussi vous pouvez faire ou pas faire usage de vos observations, selon votre point ou (plutôt) selon le temps (non) disponible!
Avec mes tendances coalytiques inévitables, j'ai inventé deux "formules", l'une pour la résistance en traction de l'interface coulis-pierre ("adhérence") et l'autre pour

Ως δάσκαλος και επιβλέπων είναι αυστηρός και απαιτητικός, αλλά συγχρόνως εξαιρετικά βοηθητικός (γράφει, διορθώνει, προτείνει, αλλάζει, εξηγεί..)

181 bis - 181 AM 90

Travail de recherche pré-ajouté: résistance d'un coulis hydraulique pré-ajouté: $f = f_1 + f_2$

$f_1 = \frac{1}{2} \cdot \frac{f_{co}}{f_{co} + f_{co}}$ $f_2 = \frac{1}{2} \cdot \frac{f_{co}}{f_{co} + f_{co}}$

La résistance en traction de l'interface coulis-pierre est la somme de la résistance en traction de la pierre et de la résistance en traction du coulis.

Travail pseudo-quantitatif effectué sur la résistance en traction du joint.

$f_j = \frac{1}{2} \cdot \frac{f_{co}}{f_{co} + f_{co}}$

La résistance en traction du joint est la somme de la résistance en traction de la pierre et de la résistance en traction du coulis.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Και πάντα έχει ένα καλό λόγο να πει για να σε στηρίξει!! Ειδικά όταν είσαι στην ξενιτιά...

Chère Mike,

J'ai bien reçu votre "première partie", et j'ai bien travaillé dessus. Vous recevrez mes notes détaillées sur votre volume.

Ici, voilà quelques généralités:

- 1.- Bravo. Vous avez pu aller à travers la jungle du sujet. Madame Paillet a fait son miracle.
- 2.- Vous pouvez tenir compte de mes observations à votre gré (du zéro jusqu'à leur maximum). Elles ne changent pas l'essentiel.
- 3.- En ce qui concerne les "recommandations", j'aurais également une proposition un peu plus "générale" que la votre. Mais ceci nécessiterait un travail ardu que je ne le suggère pas.

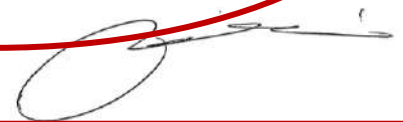
On aurait la possibilité d'entamer cette voie après le bon état; vos recommandations (comme point de départ des essais pré-design qui suivront) sont tout à fait valables.

J'attends votre "Que" "Que" etc parts mais je serai présent du 25 juillet jusqu'au 9 Août.

En courage. Nous avons mené le bœuf, nous ne nous arrêtons pas à la queue, comme on dit chez nous!

Bien votre

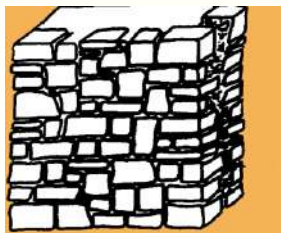
12. Juillet 90

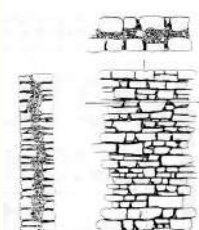
ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Η χρηματοδότηση των πειραμάτων εκπόνησης του Διδακτορικού έγινε από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω ερευνητικού προγράμματος (1987-1991), στο οποίο συμμετείχαν :

- το **Laboratoire Central des Ponts et Chaussées** από τη **Γαλλία** (Paillère – Μιλτιάδου)
- το **ΕΜΠ** από την **Ελλάδα** (Τάσιος - Βιντζηλαίου) και
- το **Politecnico di Milano/ ENEL CRIS** από την **Ιταλία** (με την αείμνηστη καθηγήτρια L. Binda)

Πηγή: Α. Μιλτιάδου-Fezans

Πηγή: Ε. Βιντζηλαίου

Πηγή: Α. Μιλτιάδου-Fezans

- Με την ολοκλήρωση αυτών των ερευνών έχει αναπτυχθεί μεθοδολογία και κάποια πρώτα κριτήρια σχεδιασμού ανόργανων ενεμάτων διεισδυτικών σε πολύ λεπτές ρωγμές, αντί των ρητινών, και έχει τεκμηριωθεί η ικανότητά τους να οδηγήσουν σε σημαντική βελτίωση της συμπεριφοράς τρίστρωτης λιθοδομής, αλλά και οπτοπλινθοδομής.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- Με βάση αυτή την έρευνα, το 1995 δημοσιεύεται η εργασία:
«Vintzileou & Tassios Three-leaf stone masonry strengthened by injecting cement grouts. J. Struct.Eng. ASCE 121(15):848-856 15»

Η πρώτη ή μία από τις πρώτες δημοσιεύσεις παγκοσμίως, που τεκμηριώνει την υψηλού βαθμού αποτελεσματικότητα της επέμβασης με ενέματα υψηλής διεισδυτικότητας στο σύνολο της τοιχοποιίας. Προτείνεται και ημι-εμπειρική σχέση για την εκτίμηση των αντοχών μετά τα ενέματα, την οποία χρησιμοποιούμε και στον ΚΑΔΕΤ.

$$f_{wc,s} = f_{wc,0} \left[1 + 1,25 \left(\frac{V_{inf}}{V_w} \right) \left(\frac{f_{gr}^{1/2}}{f_{wc,0}} \right) \right] \quad [MPa]$$

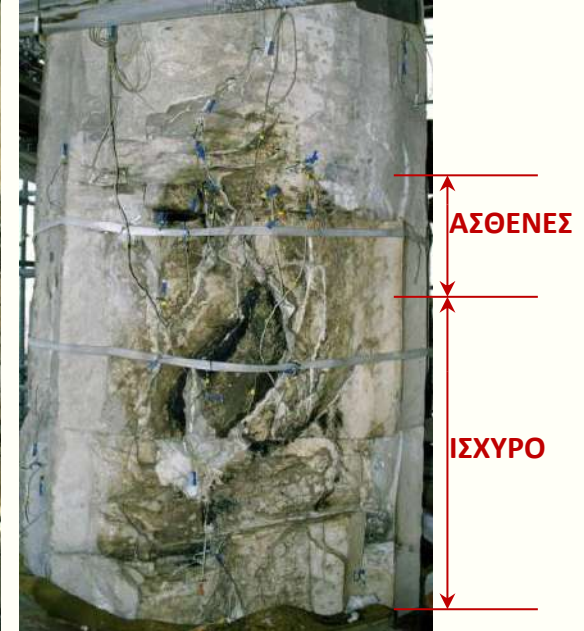
- 1997-2002:** Ο Τάσιος συνέχισε την έρευνα για τα υδραυλικά ενέματα και την αποτελεσματικότητά τους ως **Επιβλέπων του Διδακτορικού της Ελένης Τουμπακάρη στο KU Leuven**. Μελετώνται τριμερείς συνθέσεις και η αποτελεσματικότητά τους σε τοιχίσκους τρίστρωτης τοιχοποιίας
- 1985-2025:** Πραγματοποιούνται πολλές δημοσιεύσεις για τα θέματα αυτά που σχετίζονται άμεσα με τα μνημεία. Στον τόμο που εκδόθηκε από το ΤΕΕ για τα 80 του χρόνια περιλαμβάνεται μεγάλος αριθμός

- **1995-1998:** Ο Τάσιος **συνέβαλε και έδωσε τη γνώμη του** και στην έρευνα για την ανάπτυξη συνθέσεων υδραυλικών ενεμάτων υψηλής διεισδυτικότητας για την πλήρωση των πολύ λεπτών ρωγμών των σπονδύλων των κιόνων που Οπισθονάου του Παρθενώνος (λόγω της φωτιάς του 3^{ου} αι. και της έκρηξης Μοροζίνι).

Η έρευνα εκπονήθηκε μετά από αίτημα του προέδρου της ΕΣΜΑ αείμνηστου Καθ. Μπούρα, με τη συνεργασία της ομιλούσας με τον Κ. Ζάμπα, την Εύη Παπακωνσταντίνου, τον Μανόλη Κορρέ και άλλους συνάδελφους

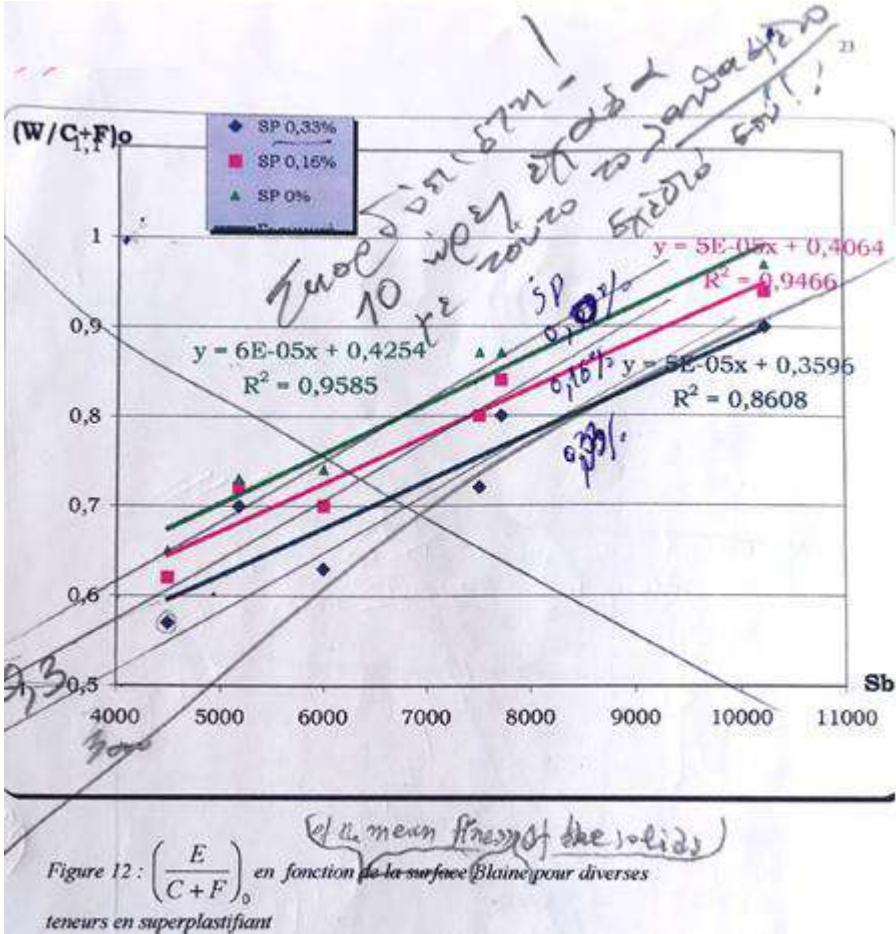
Αναπτύσσονται **Διμερή ενέματα** (λεπτοαλεσμένης θηραϊκής γης και λευκού τσιμέντου Δανίας υψηλής διεισδυτικότητας σε ρωγμές 0,1-0,2 χιλ. και γίνεται εφαρμογή μέσω πολύ λεπτών σωληνίσκων

Πηγή: ΥΣΜΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

- 1995-2008: Παράλληλα, στο πλαίσιο του κοινού μας οράματος **ανάπτυξης μίας μεθοδολογίας ορθολογικού σχεδιασμού και εφαρμογής των υδραυλικών ενεμάτων**, που οδήγησε και στη συγγραφή του βιβλίου μας, η έρευνα για τα υδραυλικά ενέματα συνεχίστηκε στο Εργαστήριο της ΔΙΤΕΑ στο ΥΠΠΟ.

Ο Θεοδόσης Τάσιος έχει εξαιρετικές αναλυτικές ικανότητες και ελέγχει κάθε διάγραμμα και κάθε σχέση.

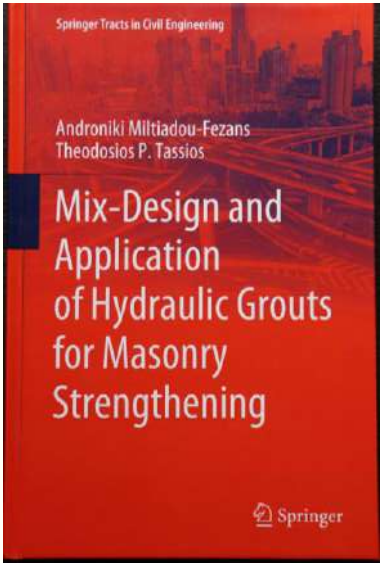
Και πολλές φορές οι συζητήσεις μπορεί να είναι έντονες!!

Με τον τρόπο αυτό όμως προχωράει η έρευνα!

2022: έκδοση του βιβλίου

“Mix design and application of hydraulic grouts for masonry strengthening”

από τον Springer.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

1970: Ενετικός Ναός του Σωτήρος στο Ηράκλειο Κρήτης (San Salvatore) 13^{ου} αι.

Είχε χρησιμοποιηθεί και ως μουσουλμανικό τέμενος (Βαλιδέ Τζαμί) και αργότερα με μια προσθήκη Ω.Σ. είχε μετατραπεί σε τριώροφο σχολείο, όπου φοίτησε και ο Ε. Βενιζέλος.

Ο Τάσιος ορίστηκε **Πρόεδρος μιας Επιτροπής Ανώτερων Υπαλλήλων του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και Προεδρίας**, η οποία διετύπωσε ότι ο ναός δεν ήταν ετοιμόρροπος.

Παρόλα αυτά κατεδαφίστηκε με εντολή Πατακού

Όπως λέει ο ίδιος ο Τάσιος, «**μαυρίζει η ψυχή μου κάθε φορά που περνάω από την πλατεία Κορνάρου του Ηρακλείου. Ένα πολύτιμο κομμάτι της ιστορίας (μήκος 53μ., πλάτος 16μ., ύψος 18μ.) ξεριζώθηκε, απ' την αμορφωσιά των δικτατόρων**» (Νέα εστία, Αφιέρωμα: Θεοδόσης Τάσιος, 2024, σ. 627-628)

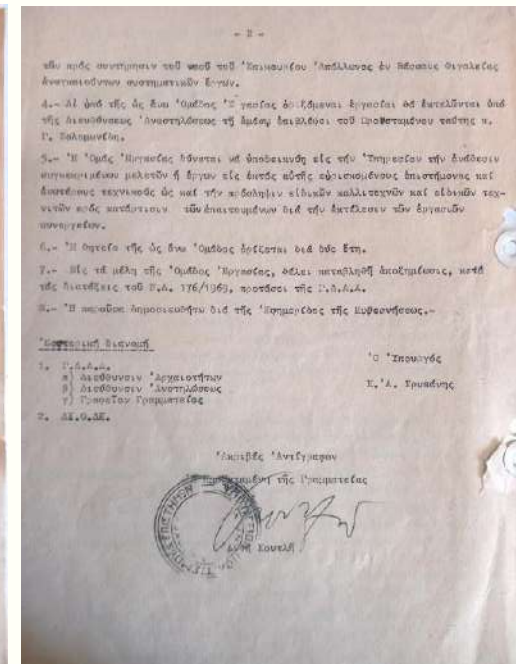
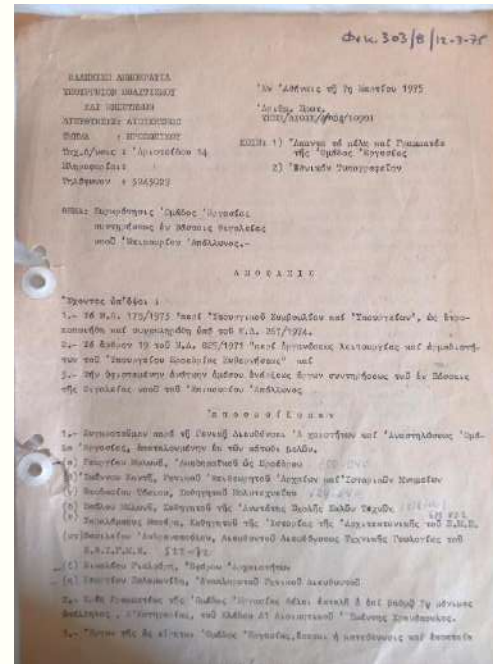
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Ναός Επικουρίου Απόλλωνα στις Βάσσεις Φυγαλείας

1975: Είναι Μέλος της πρώτης Ομάδας Εργασίας για τη Συντήρηση του Ναού Επικουρίου Απόλλωνα στις Βάσσεις Φυγαλείας, που συγκροτείται το 1975

<https://ilia-olympia.org/wp-content/uploads/2017/11/apollo-bassai-4.jpg>

1995: στην «1^η Συνάντηση για τη συντήρηση του Επικούριου Απόλλωνος στις Βάσσεις», έχει ενεργό συμμετοχή, λαμβάνει μέρος στις συζητήσεις και διατυπώνει απόψεις επί των δύσκολων θεμάτων συντήρησης του Παγκόσμιου αυτού μνημείου.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Μνημεία Ακροπόλεως Αθηνών

1976-1977: εκπονεί ερευνητική εργασία για λογαριασμό της Υπηρεσίας Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως σε συνεργασία με τον Χ. Οικονόμου με θέμα την «'Ανίχνευση έσωτερικών ρωγμών λίθων με υπερήχους»,

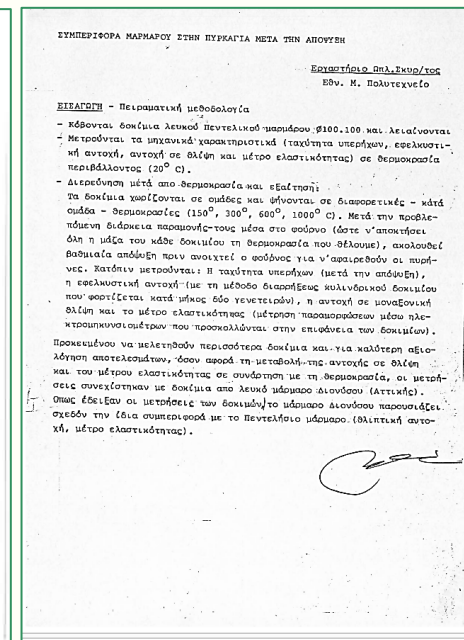
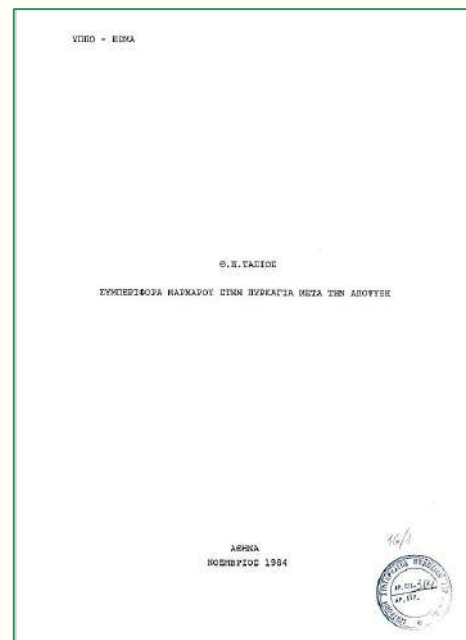
1977: συμμετέχει στην Διεθνή Συνάντηση για την συντήρηση του Ερεχθείου

1983: στην 2^η Διεθνή Συνάντηση για τη Συντήρηση των μνημείων της Ακρόπολης

1984: Εκπονεί έρευνα για την «Συμπεριφορά του μαρμάρου στην πυρκαγιά μετά την απόψυξη» για την ΥΣΜΑ.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2f/Erechtheum_Acropolis_Athens.jpg/1280px-Erechtheum_Acropolis_Athens.jpg

A. Μιλτιάδου-Fezans, Δρ Πολ. Μηχ., τ. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΕΜΠ

Μνημεία Ακροπόλεως Αθηνών

Το 2002, συμμετέχει στην 5^η Διεθνή Συνάντηση για την αποκατάσταση των Μνημείων της Ακροπόλεως (4-6 Οκτωβρίου 2002).

Στα Πρακτικά αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Βρίσκομαι στην πολύ δυσάρεστη θέση, να μην μπορώ να πω δυσάρεστα λόγια. Πιθανότατα αυτό οφείλεται στην ηλικία, η οποία ίσως οδηγεί σε κάποια ανικανότητα να αντιληφθεί κανείς τα ενδεχόμενα λάθη των άλλων.

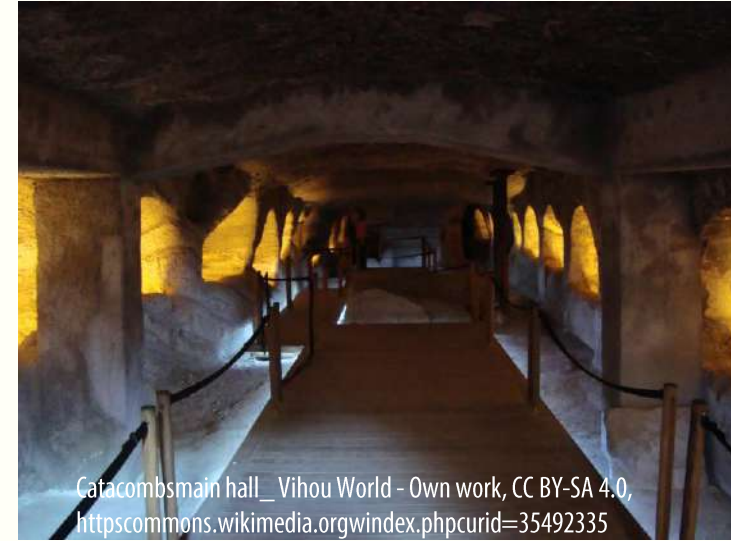
Αλλά μάρτυς μου ο Ήφαιστος, κατά τη διάρκεια αυτών των τριών ημερών δεν κατάφερα να βρω αιτίες γκρίνιας, σαν αυτές που είχα πριν από δέκα χρόνια, λόγου χάρη.

Αυτό οφείλεται στη στάθμη της δουλειάς που έγινε - αυτή η έξαρση της επιστημοσύνης και της αφιέρωσης στο καθήκον, και η ώσμωση που γίνεται από την επιστήμη μέσα στη διακλαδικότητα της δουλειάς που κάνετε».

Κατακόμβες Μήλου

Από τον **Ιούλιο του 1980** αρχίζει να μελετά και να αναζητά λύσεις για τα προβλήματα των **Κατακομβών Μήλου**, ανταποκρινόμενος στο σχετικό αίτημα της Υπηρεσίας Αναστηλώσεων του Υπουργείου!!

Το εξασέλιδο συνοπτικό του σημείωμα είναι αξιοθαύμαστο για την πληρότητά του.

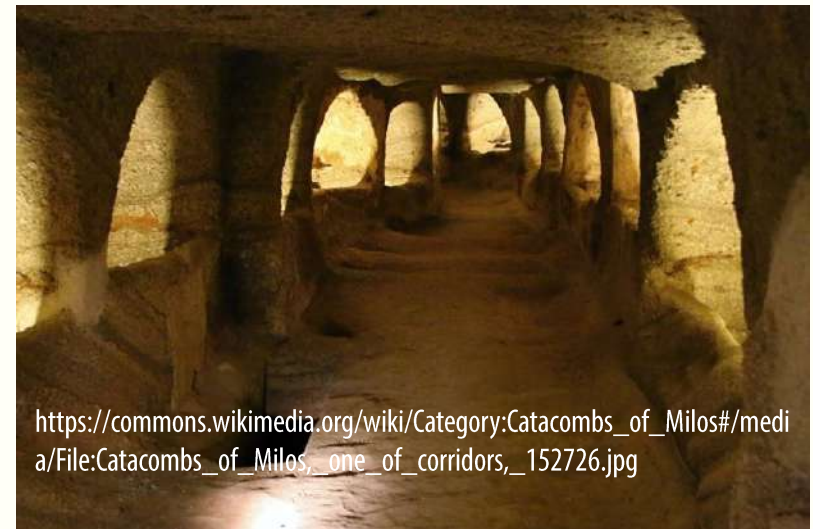
Catacombsmain hall_ Vihou World - Own work, CC BY-SA 4.0, <httpscommons.wikimedia.orgwindex.phpcurid=35492335>

Γράφει: « Η σημασία του μνημείου, η σχετικά υποτονική συντήρηση μέχρι σήμερα και η επικίνδυνη κατάσταση στην οποία βρίσκεται δικαιολογούν την επείγουσα (αλλ' όχι σπασμωδική) αντιμετώπιση του ζητήματος, με μεθοδικότητα, επαρκείς πιστώσεις και έναν μόνιμο πυρήνα προσωπικού».

Κατακόμβες Μήλου

Ορθολογικός και διεπιστημονικός αποπειράται να ερμηνεύσει τις βλάβες, εξετάζει το θέμα **στη μικροκλίμακα και τη μεγαλοκλίμακα**, τονίζει την ανάγκη ενδεδειγμένης τεκμηρίωσης και διάγνωσης των αιτιών των βλαβών πριν από οποια επέμβαση, προτείνει πιλοτικές εφαρμογές και εγκατάσταση οργάνων και καταθέτει σκέψεις για ενδεχόμενα μέτρα επέμβασης και άμεσες μετρήσεις!

Το 1982 συντάσσει αναλυτικότερη Έκθεση και Προδιαγραφές ερευνών από επταμελή επιτροπή του ΕΜΠ. Το **1986 αναλαμβάνει Πρόεδρος** επταμελούς Επιστημονικής Επιτροπής Παρακολούθησης και ελέγχου της εκπόνησης της μελέτης και της εκτέλεσης του έργου των Κατακομβών Μήλου.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Κατακόμβες Μήλου

Από τη θέση αυτή, που θα την κρατήσει για πολλά χρόνια καθοδηγεί όλες τις έρευνες και επί τόπου πιλοτικές εφαρμογές, τη διάνοιξη νέας δοκιμαστικής στοάς, τη μελέτη της μικροχλωρίδας με το τεράστιο δίκτυο των ριζών της κάππαρης και της μικροπανίδας, και άλλα πολλά.

Το **1997 από την ίδια θέση** παρακολουθεί τη πρώτη Φάση των Εργασιών, και όλες τις έρευνες και επί τόπου πιλοτικές εφαρμογές

Το **2000 – 2007, ως Πρόεδρος** και πάλι της Επιτροπής, παρακολουθεί την ολοκλήρωση της μελέτης εφαρμογής της Β' φάσης του Έργου.

Δυστυχώς, όπως είπε ο ίδιος, «δεν έγινε σύγκλιση της Επιτροπής κατά την εκτέλεση της Β' Φάσης του Έργου»

Ερευνητικές εργασίες στο Εργαστήριο της ΔΙΤΕΑ/ΥΠΠΟ για τα υδραυλικά ενέματα που θα χρησιμοποιηθούν

Πηγή: Α. Μιλτιάδου-Fezans

Ιστορικό Γεφύρι Άρτας

1982-84: Συμμετέχει σε Επιτροπή ΥΠΕΧΩΔΕ/ΥΠΠΟ για την λήψη άμεσων μέτρων άρσης ετοιμορροπίας.

Όπως λέει ο ίδιος, έμαθε «ότι το ιστορικό Γεφύρι Άρτας βρίσκονταν με σοβαρό κίνδυνο λόγω υποσκαφής των θεμελίων των βάθρων του, που έγινε αντιληπτό τυχαία από έναν ψαρά».

Η λειτουργία του φράγματος στον ΥΗ σταθμό του Πουρναρίου αποτέλεσε το βασικό αίτιο.

Ο Τάσιος ενημερώνεται άμεσα, καθώς είναι Σύμβουλος του ΥΠΕΧΩΔΕ και επί πλέον έχει κατασκευάσει και τη νέα γέφυρα της Άρτας.

Μεριμνά τάχιστα! Όπως μας είπε ο ίδιος, ζητά συνάντηση την άλλη μέρα το πρωί στις 7:00 με τον τότε υπουργό Α. Τσοχατζόπουλο λέγοντας ότι θα πέσει το γεφύρι και μαζί και η Κυβέρνηση!

Ιστορικό Γεφύρι Άρτας

Ευτυχώς ο Τσοχατζόπουλος δρα άμεσα.

- Γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες άμεσων μέτρων τόσο για τη αποκατάσταση της θεμελίωσης, όσο και για την ανωδομή με Συμβούλους τον Π. Βέττα και τον Τ. Πλαΐνη.
- Ακολουθεί η μελέτη της οριστικής αποκατάστασης.

Ο Τάσιος συνδράμει τις Υπηρεσίες σε όλες τις Μελέτες και τα Έργα.

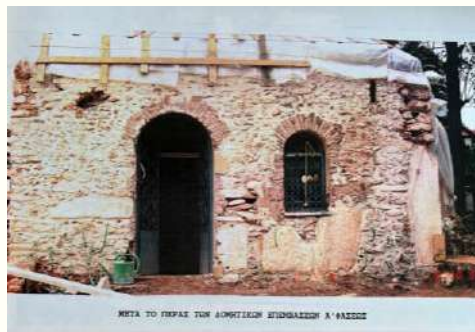
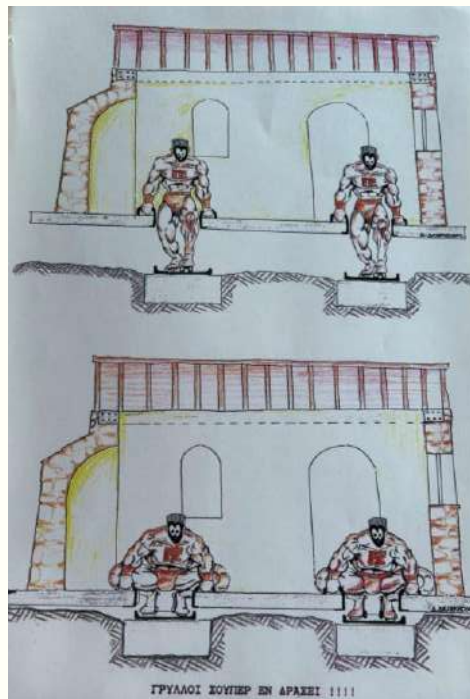
Πηγή: Α. Μιλτιάδου-Fezans

(Μαζί με τη Έφη Δεληνικόλα, είχαμε την τύχη να παρακολουθήσουμε τα άμεσα μέτρα ως εκπρόσωποι του ΥΠΠΟ)

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Ολόσωμη μεταφορά του Ι. Ναού Αγ. Σαράντα στην Κηφισιά.

1991: Συμμετέχει στην επιτροπή Ειδικών ΥΠΠΟ/ΥΠΕΧΩΔΕ και συντάσσει τεύχος κατευθυντήριων οδηγιών και προδιαγραφών για την εκτέλεση του έργου με το σύστημα της «μελέτης – κατασκευής» (βλ. Πληροφοριακό Δελτίο της Αναδόχου Εταιρείας «Ελληνική Τεχνοδομική».

Πηγή: Δελτίο Ελληνικής Τεχνοδομικής

Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη

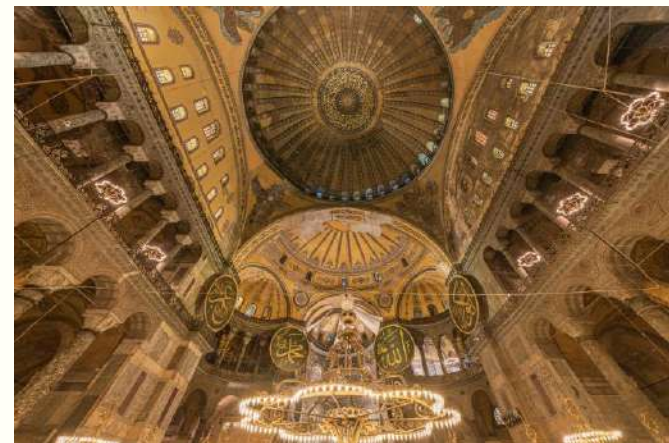
1993: Μέλος της τετραμελούς επιτροπής της UNESCO για τη «**Διατύπωση συστάσεων για τη διατήρηση και συντήρηση της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη**», αποτελούμενη από: Professor Dr R. Lemaire, Dr R. J. Mainstone, Professor Dr C. Mango, Professor Dr T. P. Tassios

Μια **αναλυτική Έκθεση κατατίθεται στην UNESCO** και στις **Δημόσιες Αρχές της Τουρκίας**, στην οποία δίνονται συστάσεις για τις απαιτούμενες μελέτες και έργα για την προστασία του σπουδαίου αυτού μνημείου της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Ο Τάσιος συντάσσει επίσης λεπτομερή Έκθεση προς το Ελληνικό ΥΠΠΟ (δίνει πλήρες αντίγραφο στον αείμνηστο Χ. Μπούρα), και **υπόσχεται στην Υπουργό Μελίνα Μερκούρη να την ανεβάσει στο ικρίωμα στην Αγία Σοφία**, για να ακουμπήσει την παλάμη της εκεί που ήταν το ψηφιδωτό του Παντοκράτορα στον Κεντρικό τρούλλο. (Νέα εστία, Αφιέρωμα: Θεοδόσης Τάσιος, 2024, σ. 612)

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/22/Hagia_Sophia_Mars_2013.jpg/1280px

Istanbul_asv2021-10_img21_Hagia_Sophia_Wikimedia Commons

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Σεισμόπληκτη Μονή Δαφνίου

Από το 1999: **Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής για την Αποκατάσταση της Μονής Δαφνίου**, που δημιουργήθηκε μετά το σεισμό, μαζί με τους Καθηγητές Χ. Μπούρα, Η. Μαριολάκο και Ν. Ζία.

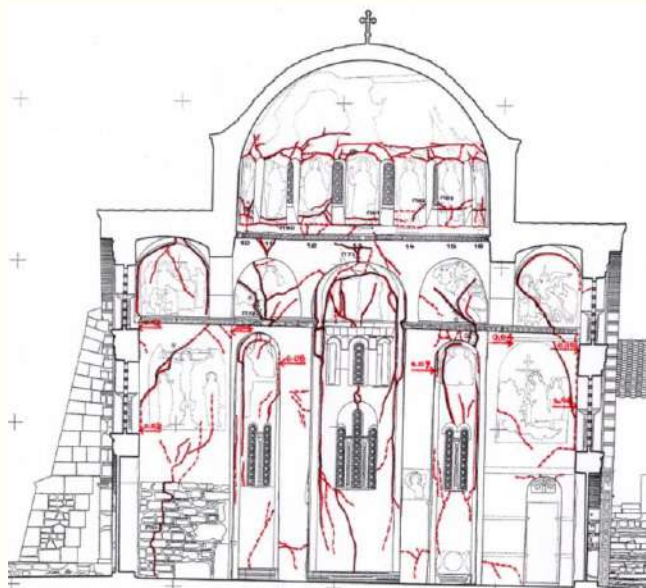
Πηγή: Ν. Δεληνικόλας

Πηγή: Ν. Δεληνικόλας

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ

Σεισμόπληκτη Μονή Δαφνίου

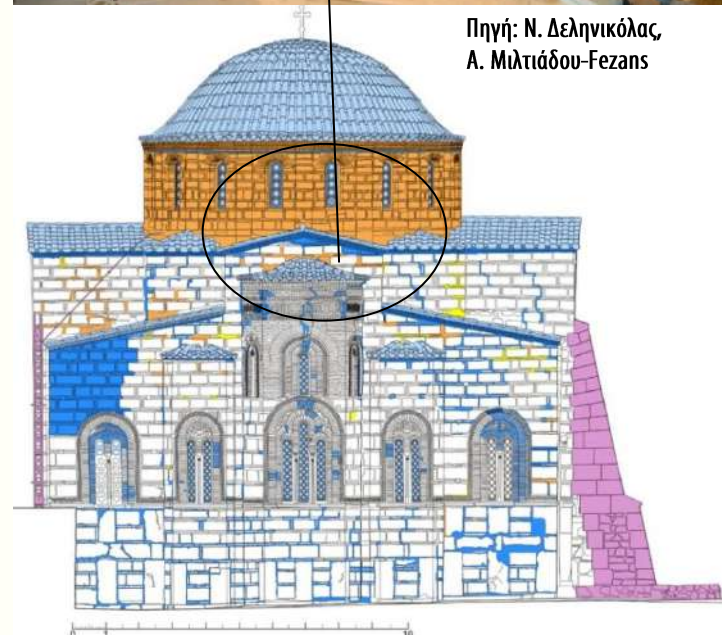
Πηγή: Α. Μιλτιάδου-Fezans, Ν. Δεληνικόλας

Εξαιρετικά
δύσκολο θέμα:
Η τοιχοποιία
διατηρεί
εξωτερικά
αυθεντικά
κονιάματα και
εσωτερικά
ψηφιδωτό
διάκοσμο!

Πηγή: Ν. Δεληνικόλας,
Α. Μιλτιάδου-Fezans

Σεισμόπληκτη Μονή Δαφνίου (Σεπτέμβριος 1999)

Συνδράμει την Ομάδα εργασίας του ΥΠΠΟ στο σχεδιασμό των άμεσων μέτρων καθώς και σε όλες τις έρευνες, μελέτες και έργα μέχρι την τελική μελέτη εφαρμογής και την εκτέλεση των εργασιών.

Η συμβολή του είναι καίρια σε δύσκολα θέματα. Στηρίζει την εκπόνηση των μελετών και την εκτέλεση έργων σε στάδια (design in process). Με τον τρόπο αυτό καθίσταται εφικτή η ενδεδειγμένη τεκμηρίωση, η πειραματική διερεύνηση και η εγκατάσταση ενόργανης παρακολούθησης!

Είναι εκεί, πάντα διαθέσιμος, πάντα με κριτική σκέψη και ιδέες και πάντα με το χαμόγελο..

Πηγή: Ν. Δελνικόλας, Α. Μιλτιάδου-Fezans

Σεισμόπληκτη Μονή Δαφνίου (Σεπτέμβριος 1999)

2012: Συμμετέχει στην Ημερίδα παρουσίασης της Μελέτης Αποκατάστασης του Καθολικού της Μονής Δαφνίου- Β' Φάση» που διοργανώθηκε στο Μουσείο Ακρόπολης

Πηγή: Ν. Δεληνικόλας,
Α. Μιλτιάδου-Fezans

Αποκατάσταση της Διόλκου του Ισθμού της Κορίνθου

Συνεργάστηκε στενά, όπως μας είπε ο ίδιος, με την τότε Γενική Γραμματέα του ΥΠΠΟ κα Μενδώνη, γιατί το Έργο ήταν ειδικό και δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνον από το ΥΠΠΟ.

Όπως είπε ο Τάσιος «Με πήρε η Μενδώνη με ταξί που πλήρωσε η ίδια και πήγαμε στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και εκεί συμφωνήθηκε η ανάληψη της μελέτης από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων και άνοιξε ο δρόμος για να σωθεί και αυτό το μνημείο».

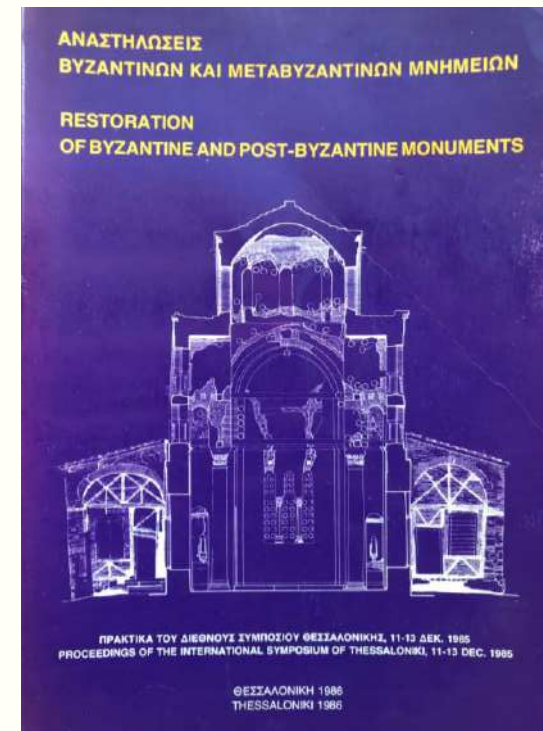
Η μελέτη ανατέθηκε στην Εγνατία Οδό Α.Ε. και η εκπόνησή της έγινε από τον Σ. Αζοράκο του ΕΜΠ, με την εποπτεία και έγκριση από το ΥΠΠΟ, και ειδικότερα με τη συμβολή του Δημοσθένη Σβολόπουλου, Διευθυντή Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων, όπως μας είπε ο Τάσιος. Το Έργο ολοκληρώθηκε το 2023.

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΔΟΜΗΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

1985. Αμφισβητεί ήδη τη χρησιμότητα της κατηγοριοποίησης των τεχνικών επέμβασης σε «μοντέρνες» και «παραδοσιακές» και **τονίζει ότι αυτό δεν νομιμοποιεί την εύκολη απόρριψη σύγχρονων υλικών και τεχνολογιών** για την δομητική αποκατάσταση των μνημείων.

Παρουσιάζει την εργασία «On selection of “modern” techniques and materials in structural restoration of monuments», στο Διεθνές Συμπόσιο με θέμα «Αναστηλώσεις Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων» στη Θεσσαλονίκη (11-13 Δεκεμβρίου, 1985).

Προτείνει από τότε, η επιλογή της καταλληλότερης τεχνικής να γίνεται για κάθε περίπτωση, αφού προσδιοριστούν οι δομητικές απαιτήσεις και διατυπωθούν οι απαιτούμενες επιτελεστικότητες μετά την επέμβαση, μέσω βελτιστοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις αξίες του μνημείου, και όχι με κριτήριο αν είναι τάχα παραδοσιακές ή μοντέρνες.

Θίγει δε από τότε πολλά σημαντικά θέματα, μεταξύ των οποίων την ανάγκη **σαφούς προσδιορισμού με τεχνικούς όρους της έννοιας της «συμβατότητας».**

Γράφει στην εργασία του σε εκείνο το συνέδριο:

“What compatibility does really means? One of the most frequently used requirements for restoration-materials is their compatibility with materials already existing in the monument. It is this authors opinion that the term compatibility is not always used with a clear definition of its meaning. An attempt is made here to contribute to such a better understanding of the more specific requirements of structural compatibility, in addition to the aesthetic, the physical and the chemical compatibility”.

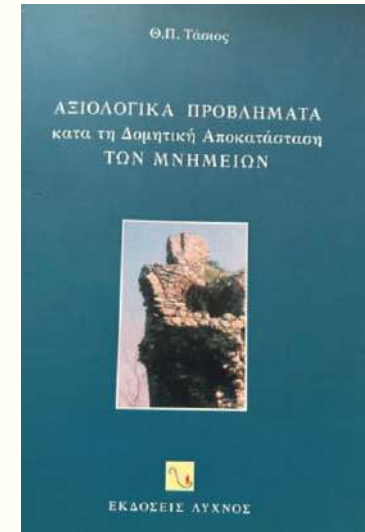
Η εργασία αυτή θα εξελιχθεί και εμπλουτιστεί περαιτέρω στα επόμενα χρόνια και θα παρουσιασθεί με ακόμη πιο συγκροτημένο τρόπο

- ✓ στο σχέδιο Ρυθμιστικού κειμένου για τις δομητικές επεμβάσεις στα μνημεία αλλά και κυρίως
- ✓ στο σχετικό βιβλίο του που δημοσιεύεται το 2006.

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΔΟΜΗΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

2006: Έκδοση του βιβλίου του με θέμα **Αξιολογικά Προβλήματα κατά την δομητική αποκατάσταση των μνημείων**. Έχει μεταφρασθεί και στα Ιταλικά. Διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο.

2007 (5/4): Γίνεται **παρουσίαση του βιβλίου στο αμφιθέατρο του ΥΠΠΟ** σε ειδική εκδήλωση της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής κληρονομιάς. Μίλησαν η Γεν. Διευθύντρια κα Β. Βασιλοπούλου και οι Καθηγητές Μ. Κορρές και Κ. Στυλιανίδης.

Πηγή: Ν. Δελνικόλας

Πηγή: Ν. Δελνικόλας

2010: Το ίδιο θέμα εμπλουτισμένο και με την παρουσίαση των επί μέρους σταδίων μιας δομητικής μελέτης αποκατάστασης Μνημείων πραγματοποιείται ο Τάσιος και το 2010, στην πρώτη διάλεξη N. Ambraseys στο συνέδριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Σεισμικής Μηχανικής, (Οχρίδα, 2010), μετά από τιμητική πρόσκληση των διοργανωτών.

«Seismic engineering of monuments».

Bul of Earthquake Engineering

(Για τον Καθ. N AMBRASEYS)

Bull Earthquake Eng (2010) 8:1231–1265
DOI 10.1007/s10518-010-9219-1

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Seismic engineering of monuments

The first Prof. Nicholas Ambraseys distinguished lecture

T. P. Tassios

Received: 6 October 2010 / Accepted: 6 October 2010 / Published online: 11 November 2010
© Springer Science+Business Media B.V. 2010

Abstract In this lecture the particularities of the seismic re-design of *Monuments* are discussed, related to their structural repair or strengthening. A Monument, besides its possible practical use and its economical value, requires a lot of other Values to be respected during its aseismic retrofitting, such as its aesthetic Form, the authenticity of its materials, etc. In order to respect these Values, the Engineer tends to minimize structural intervention—thus, violating social values such as the preservation of the Monument for future generations, the protection of human lives, etc. An optimization is needed, and the lecture attempts to describe the necessary procedures to this end. On the other hand, emphasis is given to the particular difficulties in the determination of the resistance of masonry, as well as in the selection of suitable methods of Analysis, taking into account the specificity of each Monument. To this end, the lecture includes comments on monumentic Values and performance requirements, and emphasizes the need for an institutionalization of levels of importance, levels of visitability and of acceptable damage-levels for all monuments of each Country, as a basic input of aseismic design of monuments. Subsequently, criteria are given for the selection of methods of Analysis, and detailed comments are included about experimental investigations and strengths' determination. The final optimization procedure is then described, regarding the optimum seismic resistance level to be lent to a specific Monument.

Keywords Monumentic values · Structural assessment · Seismic redesign · Masonry characteristics

1 The significance of the subject

It is broadly accepted that in seismically prone regions, the seismic behaviour of Monuments is of a paramount importance.

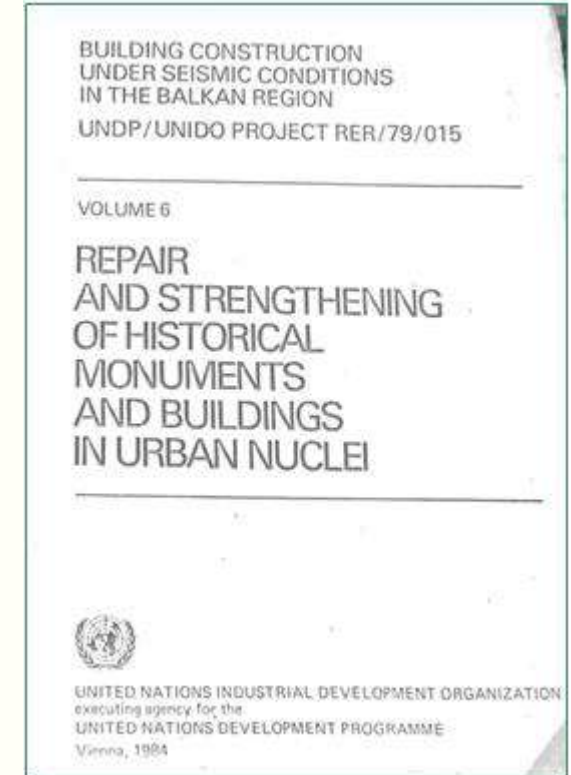
This paper has been published before as Chap. 1 in: Garevski and Ansal (2010) *Earthquake Engineering in Europe*, Springer, Dordrecht.

T. P. Tassios (✉)
School of Civil Engineering, National Technical University of Athens,
Heron Polytechnic 9, 157 80 Athens, Greece
e-mail: tassios@central.ntua.gr

Springer

1982-1983. Εθνικός Συντονιστής Αντισεισμικού Προγράμματος για τα Βαλκάνια, UNIDO.

Ένα από τα αντικείμενα του Προγράμματος ήταν τα μνημεία και οι ιστορικοί οικισμοί. Ετοιμάστηκε ένα τόμος συστάσεων που είχε τίτλο «**Repair and strengthening of historical monuments and buildings in urban nuclei**» (ο υπ' αριθ. 6 τόμος των συνολικών παραδοτέων).

Στην **Ομάδα 6** συμμετείχαν από την Ελλάδα ως Πρόεδρος ο Καθ. Γ. Πενέλης και ως μέλος ο Κ. Ζάμπα από την ΕΣΜΑ, ενώ, η ομιλούσα, πολύ νέα τότε Μηχανικός του ΥΠΠΟ, συμμετείχε επίσης, με πρόταση του Τάσιου, στις εργασίες, ως εκπρόσωπος της Κεντρικής υπηρεσίας του ΥΠΠΟ

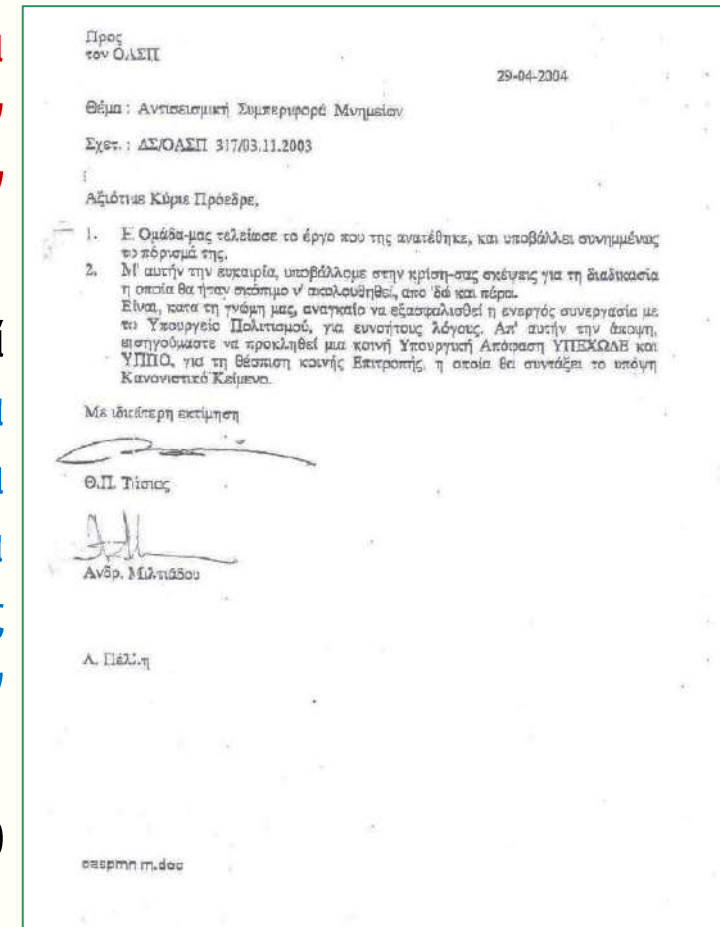
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

2004: Πρόεδρος της τριμελούς Ομάδας μελέτης που συστάθηκε από τον ΟΑΣΠ (Τάσιος, Μιλτιάδου, Πέλλη).

Στόχος: η διατύπωση προτάσεων αναφορικά με τα περιεχόμενα και τη διαδικασία εκπόνησης ενός Ρυθμιστικού Σχεδίου για την αντισεισμική προστασία των μνημείων και των ιστορικών κατασκευών.

Συντάχθηκε ένα **ευσύνοπτο Προσχέδιο (10 σελίδων)** το οποίο εξηγεί την ιδιαιτερότητα των μνημείων, όπου **α) η «συμβατική διάρκεια ζωής είναι μεγάλη», β) πέρα από την Αξία της ανθρώπινης ζωής και της ασφάλειας του κτιρίου και των επισκεπτών του, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι Μνημειακές Αξίες και γ) ο επιτρεπτός βαθμός βλάβης εξαρτάται από τη σπουδαιότητα του μνημείου και την επισκεψιμότητά του.**

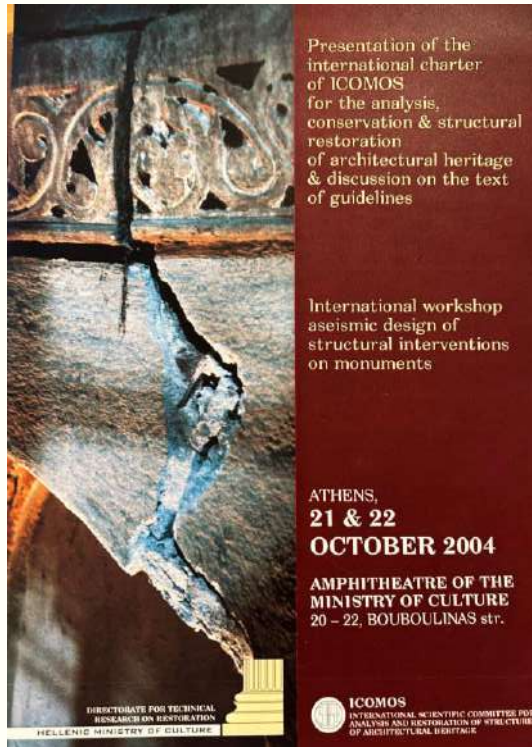
Στο κείμενο αυτό τονίζεται η ανάγκη στενής συνεργασίας με το ΥΠΠΟ προκειμένου να εκπονηθεί ένα τέτοιο Ρυθμιστικό Σχέδιο.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

2004: Συμμετοχή σε Διημερίδα που οργάνωσε η Διεύθυνση Τεχνικών Ερευνών του ΥΠΠΟ και η Διεθνής Επιστημονική Επιτροπή ISCARSAH του ICOMOS, που κατά την οποία έγινε:

- ✓ **Παρουσίαση της Διεθνούς Χάρτας και των Συστάσεων της ISCARSAH/ICOMOS και συζήτηση επί αυτών.**
- ✓ **Διεθνής συνάντηση για τον αντισεισμικό σχεδιασμό των δομητικών επεμβάσεων σε μνημεία**

Παρουσιάστηκε το Προσχέδιο του Ρυθμιστικού κειμένου και έγινε εκτενής συζήτηση επί αυτού, με τη συμμετοχή των διακεκριμένων μελών της Διεθνούς Επιτροπής του ICOMOS «ISCARSAH», καθώς και διακεκριμένων επιστημόνων της ημεδαπής, αλλά βεβαίως και στελεχών όλων των ειδικοτήτων του ΥΠΠΟ, του ΟΑΣΠ, του ΤΕΕ, κλπ.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

2004: Συμμετοχή σε Διημερίδα που οργάνωσε η Διεύθυνση Τεχνικών Ερευνών του ΥΠΠΟ και η Διεθνής Επιστημονική Επιτροπή ISCARSAH του ICOMOS

Πηγή: Ν. Δεληνικόλας

2008 -2010. Πρόεδρος μιας ευρύτερης Επιτροπής του ΟΑΣΠ/ΕΚΠΠΣ (15 μελών) για τη σύνταξη του Προσχεδίου Ρυθμιστικού Πλαισίου για τις δομητικές επεμβάσεις και την αντισεισμική προστασία των μνημείων, στην οποία συμμετείχαν και διακεκριμένοι Καθηγητές άλλων κλάδων: ο Ν. Σταμπολίδης, ο Μ. Κορρές και Ν. Γκιολές και η οποία εξέτασε το αρχικό κείμενο και διατύπωσε απόψεις.

Προσχέδιο
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
για τις δομητικές επεμβάσεις
και την αντισεισμική προστασία
ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

[ΟΑΣΠ & ΕΚΠΠΣ 2010](#)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ο.Α.Σ.Π.

Γκιολές Ν.
Δρέττα Ι.
Κάππος Α.
Κορρές Μ.
Μακρόπουλος Κ.
Μάνος Γ.
Μιλτιάδου Ν.
Μοροπούλου Α.
Παπαντωνόπουλος Κ.
Πέλλη Ε.
Σταμπολίδης Ν.
Στυλιανίδης Κ.
Τάσιος Θ. (Πρόεδρος)
Χαρκιολάκης Ν.
Χατζηανδρέου Στ.

Με βάση τις οποίες μια 7μελής συντακτική Επιτροπή συνέταξε ένα κείμενο 100 περίπου σελίδων, το οποίο υπεβλήθη στο ΥΠΠΟ, με την πρόταση **να θεσπισθεί από κοινού μια μεγάλη Επιτροπή** για να συντάξει ένα πλήρες, γενικής αποδοχής, ρυθμιστικό κείμενο επί του θέματος.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Κάππος Α.
Μιλτιάδου Ν.
Παπαντωνόπουλος Κ.
Πέλλη Ε.
Στυλιανίδης Κ.
Τάσιος Θ. (Συντονιστής)
Χαρκιολάκης Ν.

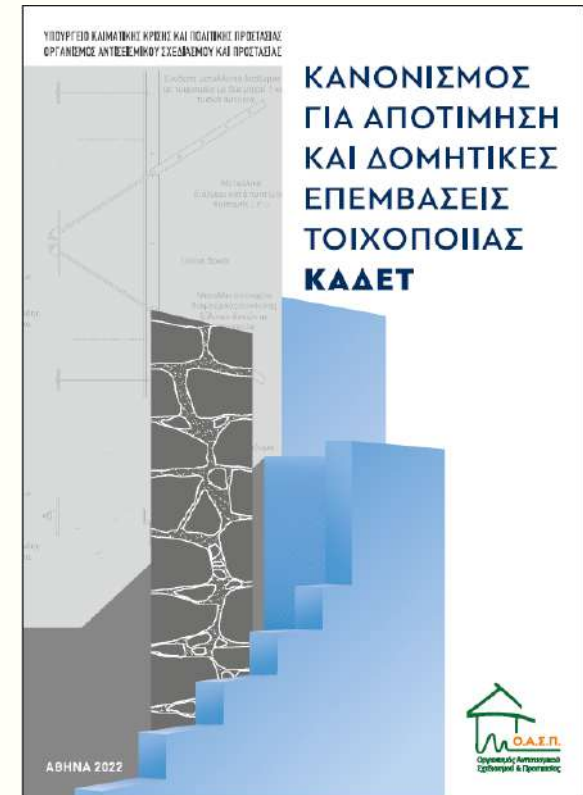
**Ελπίζουμε ότι
σύντομα θα
συνεχίσουμε μαζί με
τον Τάσιο αυτό το
πρόγραμμα.**

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

2011-2022. Αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να προτείνει στον ΟΑΣΠ τη σύνταξη του **Κανονισμού Αποτίμησης και Δομητικών Επεμβάσεων Τοιχοποιίας (ΚΑΔΕΤ)**, ο οποίος έχει άμεση σχέση με τα μνημεία, καθώς η μηχανική της τοιχοποιίας δεν κάνει διακρίσεις ανάλογα με την μνημειακή αξία του δομήματος.

Ο Τάσιος, πιστεύει βαθιά ότι μετά την ολοκλήρωση του ΚΑΝΕΠΕ, **έχουμε υποχρέωση προς τον τόπο μας να αποκτήσουμε έναν τέτοιο κανονισμό**, καθώς τα χωριά μας βρίθουν από παραδοσιακά κτίσματα από λιθοδομή. Οι σεισμοί δε δείχνουν, ότι συχνά εφαρμόζονται επεμβάσεις, που κάθε άλλο παρά βελτιώνουν τις κατασκευές αυτές.

Το δύσκολο έργο της επιτροπής ξενικά **το 2011 με πρόεδρο τον Σ. Δρίτσο και μέλη πολλούς εξαιρετους συναδέλφους. Ο Τάσιος όπως πάντα δείχνει πρώτος το παράδειγμα της συστηματικής εργασίας αλλά και βοηθά στην επίλυση προβλημάτων και εμψυχώνει όλα τα μέλη, έστω και αν από κάποιο σημείο κ' ύστερα αναγκάζεται να μειώσει τη συμμετοχή του λόγω ανωτέρας βίας..**

Τελικά μετά από 11 περίπου χρόνια η συγγραφή τελείωσε και σήμερα ο κανονισμός είναι πλέον χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των Μηχανικών

2002-2004: **Σύνταξη των ΠΕΤΕΠ,** στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εργασίες αρμολογημάτων, ενεμάτων , κλειδιών συρραφής, κλπ., που χρησιμοποιούνται και στα μνημεία.

Ένα εθνικό έργο υψίστης σημασίας...

Ένας χαρισματικός Δάσκαλος όπως ο Τάσιος είναι βασικός πυλώνας του **Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του ΕΜΠ «Προστασία Μνημείων»** από τη δημιουργία του το 1998. Δίνει δε διαλέξεις και σε άλλα μεταπτυχιακά προγράμματα αλλά και σεμινάρια επιμόρφωσης.

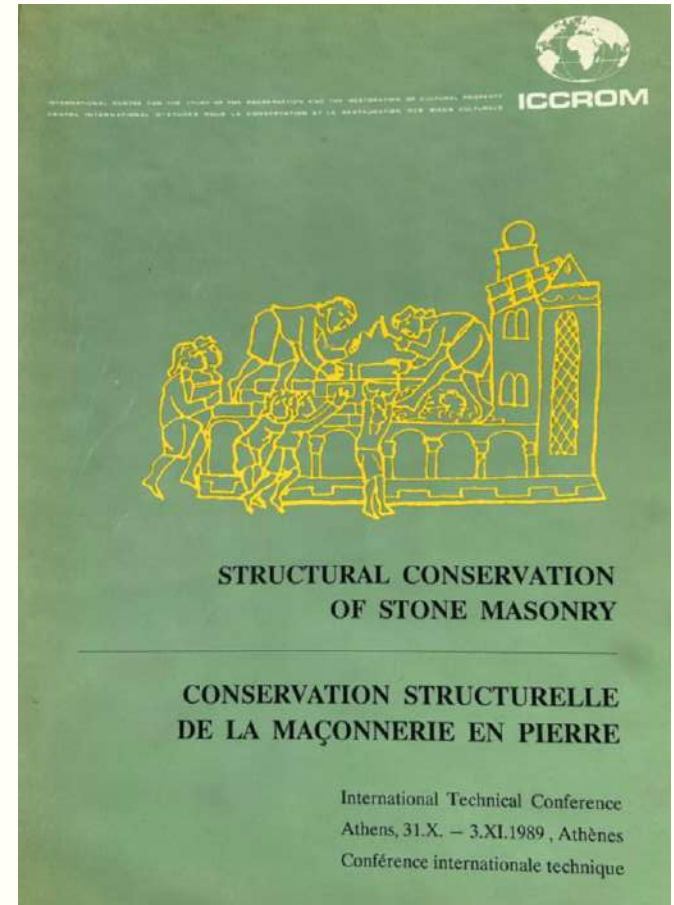
Ακόμη και στο Προπτυχιακό μάθημά μου για τις τοιχοποιίες στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, το 2016 όταν πρωτοξεκίνησε, δέχτηκε να κάνει μάθημα, το οποίο οι σπουδαστές απήλαυσαν.

Είναι δάσκαλος με την πραγματική σημασία της λέξης! Εμείς συνέχεια εμπνεόμαστε και μαθαίνουμε από αυτόν.

- 1987-1989. Ως **Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής** συμμετείχε στη Διοργάνωση ενός **Διεθνούς Συνεδρίου** στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 1989 με θέμα “ **Structural Conservation of stone masonry**”. Συνεργασία ICCROM, ΕΜΠ, ΥΠΠΟ και UNESCO.

Ένα από τα πρώτα διεθνή συνέδρια για τη δομητική αποκατάσταση των μνημείων. Συμμετέχουν οι σημαντικότεροι ακαδημαϊκοί και ερευνητές ανά τον κόσμο.

- 2005: **Διοργανώνει Διεθνές συνέδριο για την Πολιτιστική Κληρονομιά στην Κω** μαζί με τον Ομότιμο καθηγητή Ν. Σταμπολίδη

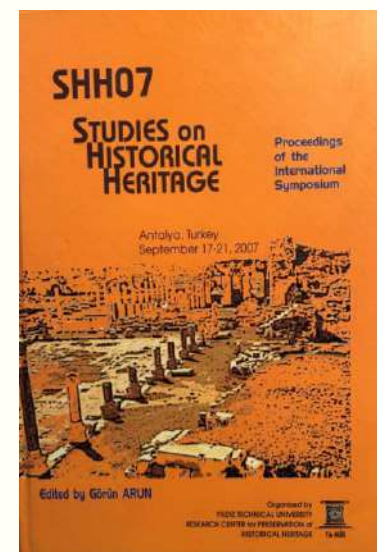
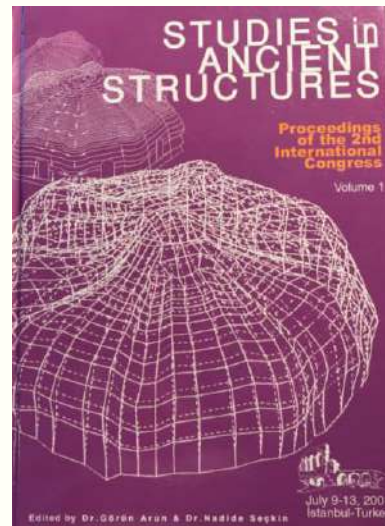

- 2004, 2009: Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του 2^{ου} και 3^{ου} Εθνικού Συνεδρίου «**Ήπιες Επεμβάσεις για την Προστασία ιστορικών κατασκευών**», που οργανώνονται από το Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων και το ΤΕΕ Κεντρικής Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη.

- Πλήθος προσκεκλημένες ομιλίες σε πλήθος Σεμιναρίων και Συνεδρίων καθώς και σε εκδηλώσεις για τα μνημεία διάφορων φορέων, όπως του ΟΑΣΠ και ΕΚΠΠΣ (2006, 2009, 2011, 2013)
- Καθώς και άλλων φορέων, όπως του ΤΕΕ, του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών, κ.λπ.

- το 2001 στην Κωνσταντινούπολη στο International Conference “Studies in Ancient Structures”, παρουσίασε μια προσκεκλημένη ομιλία με θέμα “**Interdisciplinarity in Studying in Ancient Monuments (Keynote)**”.

- Το 2007 στην Αττάλεια στο Διεθνές Συνέδριο «Studies on Historical Heritage», ο τίτλος της διάλεξής του είναι. «**Evaluation, Experimental Methods and Tests**» (Keynote σε συνεργασία με Α. Μιλτιάδου-Fezans και Ε. Βιντζηλαίου).

Πηγή: G. Arun

Η παρουσία του Τάσιου εδώ στην Κύπρο είναι συνεχής για πολλά θέματα Μηχανικού και όχι μόνον! Είναι επίσης πλούσια η συμμετοχή του σε ημερίδες και εκδηλώσεις για τα μνημεία.

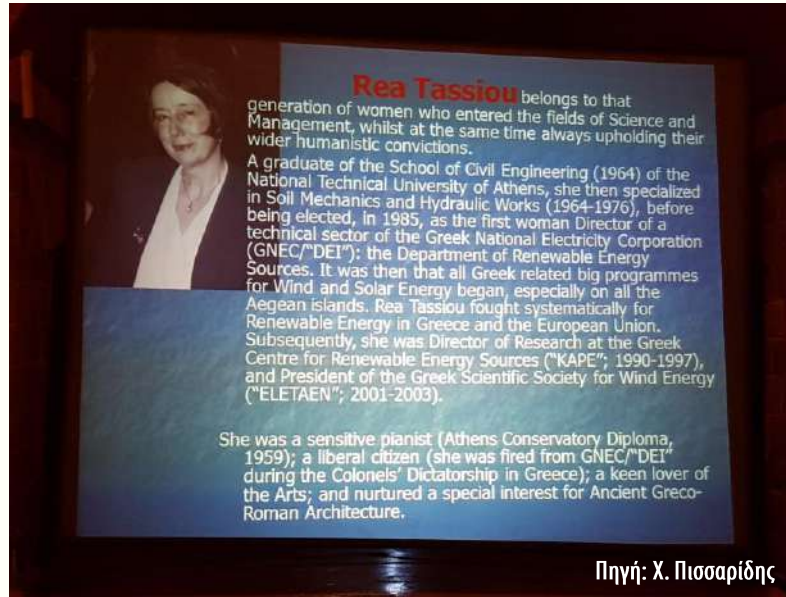
- 2007: Εισαγωγική ομιλία στην Ημερίδα
«Η διεπιστημονικότητα στην αποκατάσταση της
αρχιτεκτονικής κληρονομιάς»

- 2018: Biennale of Architecture and Urban Restoration

Πηγή: Χ. Πισσαρίδης

Πηγή: Χ. Πισσαρίδης

Πηγή: Χ. Πισσαρίδης

Πηγή: Χ. Πισσαρίδης

- 2021. Συμμετοχή σε ημερίδα στην Κύπρο με ομιλία «**Μνημεία: Κοινωνική σημασία και αξιολογικές αντιφάσεις**»

Πηγή: Χ. Πισσαρίδης

Μνημεία:
Κοινωνική Σημασία
και
Αξιολογικές Αντιφάσεις

Θεοδόσης Π. Τάσιος
Ομότιμος Καθηγητής Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου

Και μια ανθρώπινη πινελιά

Και μια ανθρώπινη πινελιά

Πηγή: G. Arun

Πηγή: Κ. Θεμιστοκλέους

Κλείνοντας θα ήθελα να πω, ότι
ο Καθηγητής μας και Δάσκαλός μας,
**δίνει το παράδειγμα του ακούραστου
μαχητή**, καθώς συνεχίζει να εργάζεται
συστηματικά

- **για την εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας
ελληνικής Τεχνολογίας**

και ελπίζω σύντομα να αρχίσουμε να
δουλεύουμε ξανά για να ολοκληρώσουμε

- **το Ρυθμιστικό πλαίσιο για τα μνημεία**

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται σε όλους τους
συναδέλφους και φίλους που με συνέδραμαν για
τη συγκέντρωση των στοιχείων που
παρουσιάστηκαν

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!!